

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un ū an ū 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălăutate:

Pe an ū 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SE PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmond ū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicat

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 239.

Sâmbătă 26 Octomvre (7 Noemvre).

1885.

Din cauza S-tei sârbătorii de mâne, diarul ū nu va apăre până Luni sêra.

Brașovū, 25 Octomvre 1885.

Mercuri s'au împlinit ū dece ani, de când d-lū Coloman Tisza s'a prezentat ū înaintea dietei pentru întâia ôră ca ministru-președinte al ū Ungariei.

Partisanii ministrului - președinte sârbătoresc ū acêstă aniversare cu mare tîmbălău. Nicî că se putea altfelū. D-lū Tisza are marele merit ū de-a fi cîpătuit ū în intervalul de dece ani, de când a luat ū frênele guvernului în mînă, un ū legion ū de ômeni necîpătuiți și este natural ū ca creaturele sê se îchine dinaintea mîestrelui lorū.

Afară de ôstea mamelucilor ce și-au adunat' o de pretutindenî și și-a organizat' o, d-lū Tisza nicî nu mai are pe nimenî, care sê se gîndescă cu recunoscînță și cu simpatî la rezultatele activitătii sale ca ministru președinte. Nicî chiar ū între Maghiari dînsulū, nu se mai bucură de popularitatea ce-o avea odinîoră, când era șef ū al ū opozițiunei. Cei ce nu s'au încîlđit ū la sôrele protecțiunei lui puternice, precum și toți Maghiarii cari și-au păstrat ū independența opiniunei, recunosc ū, că mai nimic ū nu s'a împlinit ū din speranțele ce le pusese națiunea maghiară în ministerul ū Tisza la 1875.

„Cînd a venit ū la guvern ū — scrie organul ū german al ū d-lui Apponyi — d-lū Tisza a promis ū sârbătoresce, că va face capêtu miseriei financiare restabilind ū echilibrul ū în finacele statului. Cum și-a împlinit ū dînsulū acêstă promisiune? Deficitul ū Ungariei era la 1875 de 60 milioane, din cari cel ū puțin ū 40 milioane erau destinate pentru investițiunî; astîđi când ne trebuie neasemînat ū mai puțin ū pentru investițiunî, cînd dările de atulci s'au urcat ū cel ū puțin ū cu 15 milioane, avem ū un deficit ū de 34 milioane, care se pôte acoperi numai prin contractarea de nouê datorii. În asemî împrejurări nu pôte fi vorbă de echilibru în finacele statului și țera tot ū așteptă împlinirea promisiunei ministrului.“

„Una din cele mai neapêrate trebuințe ale unei țeri — continuă memorata fîiă — este o bună administrațiă. Succesul ū a ôre lui Coloman Tisza în cei dece ani de când e ministru-președinte, sê introducă o asemenea administrațiă? Nicî cei mai înfocați amici ai lui nu vor ū putê afima acêsta. Nepotismul ū și protecțiunea graséză mai mult ū ca ori și cînd. Tôte oficiele sunt ū înțesate de ômeni incapabili, pe cari i-a cîpătuit ū, spre a cîștiga familiile lorū influente în favôrea scopurilor guvernului. Corupțiunea domnesce și acum ca și mai înainte și poporul ū i s'au încîrcat ū în spinare nisce sarcini enorme, fără ca sê se dea în schimb ū o administrațiă și o justițiă regulată și cum se cade; pe tôte terenele întîlnim ū șlendrianulū aviticū.“

Așa critică Maghiarii independenți activitatea de dece ani a lui Tisza. Ce se mai đică Nemaghiarii, cînd îniși Maghiarii condamnă fără cruțare sistemul ū lui de guvernare? Ce sê đicem ū noi Romîni, cari de dece ani am fost tractați de d-lū Tisza numai cu tunete și cu trîsnete?

Dêr nicî că mai e lipsă sê đicem ū noi, cînd destul ū đicū Maghiarii îniși despre purtarea d-lui Tisza față cu noi și în special ū față cu Ardêlulū. Mărele Maghiare din Budapesta se ocupă tocmai acum de situațiunea Ardêlului și aceste điare sunt ū cari, după dece ani de regim ū tisaistū, vin ū și constată că „Ardêlul ū e un ū cuib ū de mameluci și se folosesce numai pentru trêba alegerii de deputați“, că „guvernul ū Tisza a corupt ū Ardêlulū într'un ū grad ū ne mai pomenitū“, că „sub dictatura parlamentară a d-lui Tisza administrațiă și justițiă în Ardêl ū a devenit ū cîtu se pôte de rea și coruptă.“

Acêsta o constată adî îniși pressa maghiară. Persecuțiunile naționale, terorisarile, distrugerea și amenințarea a tot ū ce e românesc ū o vedem ū cu ochii. Din tôte promisiunile, ce le-a făcut ū, cînd a venit ū la guvern ū, d-lū Tisza și-a ținut ū numai promisiunea d'a lovi fără milă în interesele de viață ale naționalităților nemaghiare, „d'a le sdrobi,“ cum s'a exprimat ū în dietă.

Dêcă nu și-a putut ū împlini nicî acêstă promisiune, nu e d-lū Tisza de vină, ci puterea de viață a naționalităților, pe care nicî cincideci de ani de dictatură tisaistă nu-o va putê îfrînge.

Timp ū de dece ani guvernul ū tisaistū a tot ū lovit ū și distrus ū în drêpta și în stînga, causînd ū numai rane și ruine. Noi Romîni reamintindu-ne acest ū trist ū și dureros ū period de dictatură parlamentară maghiară nu putem decîtu sê dorim ū, ca sê ne fiă dat ū cîtu mai curênd ū a serba nu înaugurarea, ci cîderea acestui sistem de guvernare asupra lorū.

UNIREA BULGARILORŪ.

Telegramele cele mai nouê:

Constantinopolū, 4 Noemvre. *Erî apărū o iradea, care ordnă mobilisarea întregii armate turcescî, cu excepțiune de corpurile din Yemen ū și Bagdadū.*

Sofia, 4 Noemvre. Cu mare nedumerire se așteptă rezultatele conferinței. *Guvernul ū socotesce de imposibilă întorcerea la status quo ante și retragerea trupelor bulgare din Rumelia ostică. Întorcerea la status quo ante fără întrebuintarea forței se consideră ca neexecutabilă.*

După vederile cercurilor oficiale, cei mai mulți sorți de isbîndă ar fi menținerea tractatului din Berlin ū, dêr promițîndu-se unirea personală. — După o scire ce circulă aci, prințul ū Alexandru, însoțit ū de consulul general ū engles ū din Sofia, va avê o întîlnire la granița turcă-rumeliotă cu marele Vizir ū, spre a se înțelege în privința unirii Rumeliei ostice.

Belgradū, 4 Noemvre. Se vorbește, că s'a ordonat ū în tôte districtele dela granița mobilisarea chemării a doua. Prin acêsta armata se sporesce cu 8 regimente de câte 4 bataliune. Aceste trupe se concentreză cîtu mai curênd ū în Nișū. Ultimul transport ū de 140 cai a sosit ū erî în Nișū.

Filipopolū, 4 Noemvre. Se constată în tôte părțile țerii un ū puternic ū curent ū în direcțiunea, ca guvernul ū în cestiunea unirii celor ū douê țeri sê nu facă nicî o concesiuune, ci sê o apere la nevoie cu armele. E fôrte populară idea unei înțelegeri directe a prințului cu Sultanul ū și se speră în mijlocirea Angliei. — Președintele societătii de binefacere macedonene, *Ryssov*, care s'a întors ū dintr'o călătoria prin țera asigură, că Macedonia va rîmânê liniștită dêr se va ridica îndată ce Bulgaria va fi strîmtoată din partea cui va.

Nișū, 4 Noemvre. La Zaribrod ū nu se mai vedū multe trupe bulgărescî; se đice, că grosul armatei ar fi concentrat ū la Slivnitza. — Din Vidin ū se anunță, că flotila bulgară se așteptă dela Rusciucū. Intențiunea e sê atace de pe Dunăre orașele sêrbescî dela granița.

Brza-Palanca și Cladova. Bulgarii declară: Sêrbii numai la Sofia pot ū merge; noi mergem ū la Belgradū. Voluntarii din Varna, Rusciucū și Șumla sosesc ū în fiecare zi în Vidinū. Acestia se înarméză și se trimit ū la granița E mare lipsă de munițiune; abia se vin ū 50 cartuș (patrône) de o pușcă.

Suttomore, 4 Noemvre. Din Scutari se raportéză că acolo mereu sosesc ū rediți din Albania de mijloci spre a întări garnisîna. Se fac ū însemnate cumpărări de cai pentru tren ū și transport ū. Tôte proveniențele din Muntenegru se supraveghiază.

Ianina, 4 Noemvre. În urma înarmărilor rês hoinice ale Greciei, domnesce mare agitațiune între mohamedani. În Ianina, Prevesa și alte locuri notabili au ținut ū adunări și au hotărît ū sê adreseze Porții o telegramă de supunere și o adresă, în care se accentueze că *Mohamedanii ni vîodat ū nu vor ū consimți sê se schimb starea esistentă.*

Viena, 4 Noemvre. Prințul ū și Caravelov sunt ū înțeles ū a sacrifica totul ū, numai ca sê scape de concesiuni teritoriale Serbiei, deôrece așa ceva ar avê ca urmare o revoltă în Bulgaria, care e oțerită de Zankov E adevêrat ū, că în Macedonia e totul ū gata pentru o revoltă.

Maghiarii și Politica orientală.

În Halmi s'a dat ū la 4 Noemvre o serată în onôrea deputatului Andreiu György. Cu acêstă ocaziune György a ținut ū următorul discurs ū, de toți cei de față aprobat ū, în care tractă politica orientală pledînd ū pentru o acțiune energică.

Coatele Andrassy, apêrînd ū ocupațiunea Bosniei în contra opiniunei publice a Ungariei, s'a provocat ū la viitor ū. Trebuie sê constatăm ū, că evenimentele au justificat ū complet ū politica sa, au justificat' o nu ca politică a Curtii, nu ca politică a lui Bismarck, ci ca politică specifică ungerescă. Timpul e aprôpe, în care procedea sa de atunci se va considera ca unul din meritele sale cele mai mari pentru politica ungerescă. Și în adevêr: Balcanul ū în agitațiune și vechiul ū cîmin ū de foc permanent ū, la granițele nôstre — sê se observe bine, la granița croată și fosta militară — liniște completă; campionul ū ideilor panslaviste, Muntenegrul ū, închis ū cu zăvor de ferū în Sud ū de rêsboiniciei Albanezî, în Ost ū prin ocupațiunea micșă a Sangiacului, în Nord ū de monarhia nôstră și în turburarea generală constrîns ū la neactivitate, hidra ideilor panslavistice ținută cel ū puțin ū aci ingenunchiată: acesta ū un rezultat ū, de care politica de ocupațiune are tôte cauza d'a fi mîndră.

Vrem ū sincer ū pacea, o cerū stările nôstre economice și politice. Dêr dacă rêsboiul formal ū atîrnă de o îpușcătură la granița sêrbo-bulgară și dacă restabilirea statului quo ante va fi probabil ū împreunată cu sacrificia de sânge, atunci sfera intereselor nôstre pretinde fără îndoială o politică activă la Balcani. Restabilirea statului quo ante par ū și simplu e împreunată cu mari pericole, e cu neputință. Tôte modificările, chiar și cele mai mici în statutul de organizare, ce s'a lucrat ū pentru Rumelia orientală, ascund ū în sine un ū îndoit ū pericol ū. Pericolul estern ū zace într'aceea, că interesele Serbiei s'ar ū putê vătêma prin acêsta în mod ū simțitor ū. Bărbații de stat bulgari o spuut pe față, că unirea e nișuinta principală a Bulgarilor ū și Rumeliotilor ū. Orice apropiare de acêstă țintă în statutul de organizare conturbă în mod ū simțitor ū echilibrul ū în peninsula balcanică, a cîrui cestiune guvernul ū regelui Milan a pus' o pe tapet ū cu atâta tact ū just ū. Pericolul intern ū zace într'aceea, că pericolele acestei tendințe cresc ū, că împedecarea unirii este numai formală și cu acêsta se zădarnicesce tot ū scopul conferinței. Dêr cestiunea mai are și un ū alt ū punct ū. Punctul ū de greutate trece în Macedonia. Organizarea acesteia va fi noul ū mîer ū de cêrtă și Caravelov are dreptate sê susțină, că liniștea Macedoniei atîrnă numai de Bulgari; până în cel ū mai din urmă sat ū sunt ū comitete bulgare active. Nu ū vorba esistă și comitete daco-române și spre mai marea mîrire a înaltei Porți lucrările lor de »sobili« le istorisesc ū în publicațiunî oficiale. Dêr acêstă mișcare de

nde 'și-a luat începutul? Oratorul spune, că pârintele ei este Dondukoff-Korsakoff, că comitetele panslaviste moscovite trimisese preoți și profesori, cari scormonesc focul revoluțiunii. Ținta este întemeierea unui mare stat bulgar sub cunoscutul protectorat, întemeierea acelui stat, care se întinde de la Dunăre și Marea Neagră până la Marea Egeică, cutrierându peninsula balcanică. *Noi trebuie deja să luptăm în contra formării acestui stat și acesta e problema principală a politicii orientale active.*

Chiar și interesele noastre materiale pretind această. Piața principală a viitorului nostru economic, a industriei noastre ce se dezvoltă este Orientul... La ce ne putem aștepta pe tărâmul tractatelor comerciale din partea unei mari Bulgarie, vedem din procederea micii Bulgarie, care preferă pe toate terenurile rusești, opunându un potop întreg de șicane exportului nostru. Și politicesc? Să mai vorbesc și de asta? *Teoria despre echilibrul statelor balcanice nu e nicădecum o teorie goală.* Are carne și sânge. Noi nu putem mulțami Serbiei pentru lealitatea sa concretă prin aceea, că lăsam mână liberă contrarului său, dîcem, concurenței ei.

Isbutind puterile să stingă focul și să susțină pacea, atunci problemele politicii orientale active sunt: o modificare cât se poate de mică a statutului organic rumeliot, protectoratul serios asupra Albanezilor, regularea stărilor macedonene asigurându-se egemonia turcă, înlăturarea fantasiilor de o mare Bulgarie. Neisbutind puterile să susțină pacea, atunci cu totă părerea de rău trebuie să se persecute necondiționat scopurile până la cele mai extreme consecințe. *Noi nu trebuie să suferim, ca la granița onestului vecin să se formeze un stat mare, saturat cu idei panslaviste; săpându Turciei din puterea sa portul Salonic, trebuie să-l asigurăm sferii puterii noastre; și pentru ajungerea acestei ținte să nu ne temem nici de o revoluție macedonă, nici de o intrigă bulgară, nici de șiretlicuri diplomatice.*

Numai o politică orientală pasivă este necondiționat împreună cu pericolele. Ivindu-se un nou proces de descompunerea imperiului turcesc, politica pasivă ar aduce ruina Serbiei, singura noastră amică, și înlăturarea ei la carul triumfal al panslavismului, precum și crearea marelui stat bulgar: Un stat al panslavismului, care fără îndoială și-ar întinde brațele sale de polyp și spre noi.

Asta nu e nici o politică a Curții, nici o politică austriacă, ci mai mult o politică ungară în cel mai strict sens al cuvântului. Austria se poate descompune în elementele sale: fiecare din ele va afla terenul său de înrudire. Numai noi trăim și murim pe acest pământ, nu numai ca indivizi singuratici, nu numai ca stat, ci și ca Unguri. În altă parte nu e loc pentru noi. Și istoria ne'nvață, că în acest loc numai o putere mare poate exista. Aceleași referințe, care înainte de sute de ani au creat situațiunea (de aji), vor deiemna aci în viitoru érași locul mării monarhiei magare.

Austria și Rusia.

Organul principal al celor din „clubul național german“, „Deutsche Zeitung“ din Viena, despre espunerile comitelui Kalnoky în delegațiune face următoarele caracteristici observări.

După cum se poate vedea, întrebările ce se facu aci sunt foarte delicate. De altminteri cu ele nu s'au sfîrșit întrebările delegațiilor ungară. Declarațiile ministrului devin și mai însemnate când ne gândim la ce spră încercare este pusă amicitia ruso-austriacă, jună încă prin evenimentele din Orient.

De altminteri se pare, că frumosele zile dela Kremler au trecut deja, și relațiunile dintre Austria și Rusia încep a lua un caracter foarte ciudat. Mai în același timp apare în organul d-lui Katkoff precum și în oficiosul „Warsawski Dniewnik“ propunerea d'a împăca retențiunile sârbesci de compensațiune printr'o unire a osniei cu Serbia. Diarul din Varșovia adaugă că retele Milanu va trebui, după punctul de vedere ce purile vor adopta în privința Bosniei, să se pună în calea acestei provincii cu titlul și drepturile unui guvern general austriac sau al unui paș turcesc.

Este lesne de înțeles sângerosa satiră ce este în această propunere Rusia să se înțeleagă diplomației austriacă, că despăgubirea pentru Serbia nu trebuie căutată spre Bulgaria, ci spre Bosnia, de unde se poate naște mărul de discordia.

De altminteri merită să observăm, că în același timp, foile guvernamentale din Viena au început să plembizeze foarte aspru cu presa rusă. Astfel, un oron al ministerului nostru de externe scrie astăzi tre altele:

„Când întreaga presă mai însemnată a monarhiei

noștre se arată simpatică față cu Serbia și dorește junelui regat nu numai un repede progres cultural, ci și, decă este cu puțință, o mare întindere de teritoriu, apoi nisce asemenea vederi nu pot fi privite decât ca dovezi despre o politică de vecinătate cu totul amicală și ca o apreciere tot atît de dreptă cât și de binevoitoare a situațiunei în care se află Serbia astăzi. În nici un caz însă aceste vederi nu pot fi privite ca semne pentru acea politică cuceritoare, de care presa rusă acuză necurmat pe Austro-Ungaria. Nu scim cu ce și decă Conferința ambasadorilor va despăgubi pe Serbia pentru sacrificiile sale materiale, der când pledăm contra aplicării biculului, apoi facem această tocmai fiind că suntem de părere că Serbia se află față cu monarhia noastră în nisce relațiuni cu totul altele decât cele în care cei din Petersburg și Moscova ar dori să mențină pentru vecinicie pe Bulgaria față cu Rusia..“

Trebuie să fim recunoscători comitelui Kalnoky, că nu s'a încercat să lăgăduiască vrajba naturală de interese ce există între Austria și Rusia, ci a recunoscut — negreșit — cu nisce cuvinte foarte dulci — existența acestei vrajbe. Ministrul n'a putut, ca o slabă consolatiune, decât să adaugă, că orîce bărbat de stat austriac trebuie să lupte pe cât în va sta în puțință ca să dobîndescă o soluțiune pacinică a conflictului ce există. Această încercare s'a făcut și acum de ce ani și, cu totă alianța celor trei împărați, s'a ajuns la tratatul dela San Stefano și era apöpe să se ajungă și la un războiu european.

Austria recunoște deci sfera de putere rusă în Orient, pe când panslavismul nu va recunoște nici odată o sferă austriacă de putere acolo.

În asemenea împrejurări, ce rîde poate da bunăvoința ministrilor? Ei și programele lor dispar, der vrajbele rămân și se coc. D. Katkoff cere astăzi Bosnia pentru Serbia. Din fortereta panslavismului la marea Adriatică, din Muntenegru, se poate în tot minutul să fi transplantată nemulțămirea în Herzegovina; acé ta se scie în Viena și se scie și mai bine în Moscova și Petersburg. Astfel se explică de sine pentru ce comitele Kalnoky n'a putut să spună multe lucruri liniștitoare asupra situațiunei. Ministrul are negreșit cea mai mare dreptate, de vreme ce Kremier a schimbat foarte puțin relațiunile dintre Austria și Rusia.

Serutarea de mână a ministrului.

Sub acest titlu scrie „Pesti Naplo“ (nr. 304 dela 5 Noevre) între altele:

„Eri pe la amăzi se lărise deja în orașul întreg fama că contele Paul Szechenyi, ministrul de comerț, la festivitatea de închiderea a esposițiunii, a serutat prințului de coronă mână înaintea tuturor. La început fama acésta cea mai mult n'au crezut'o, după ce s'a aueverit însă, n'au înțeles'o. Der orî au crezut'o orî nu, toți au fost siliți să constate că așa ceva nu s'a întemplată niciodată în Ungaria.

În prima liniă ne pare rău de prințul de coronă, pe care acest neobișnuit mod al ministrului d'a aduce omagie sale l'a pus într'o situațiune delicată, și apröpe comică. Der prințul de coronă n'avea ce face. El a întins mână ministrului și nu s'a așteptat ca acesta în loc de a i-o stränge să i-o serute. De aci încolo decă va întinde mână vr'unui bărbat de stat maghiar va fi mai cu băgare de seamă.

În al doilea rând simțim o părere de rău și o compătimire sinceră pentru coraitele Szechenyi Paul, care e om bun. Într'un moment nefericit, în estalul său și-a uitat, că este ministrul de comerț al Ungariei, consiliul regelui, omul de încredere al dietei, și a dat espreziune semnțimentelor sale debordate serutându mână fiului regelui, cum ar face un servitor bătrân credincios, care în adevăr ar fi fericit. decă i-ar pute seruta mână și s'ar sêmți nefericit decă nu i-ar fi iertat să o serute. Numai cât ceea ce poate face un vechiu domestic credincios, nu poate face ministrul unui stat constituțional, care reprezintă suveranitatea poporului. Nu-o poate face ca om privat cu atît mai puțin ca ministru. Comitetele Szechenyi însă n'a figurat erî numai ca ministru, ci și ca președinte al esposițiunei ce a stat sub protecțiunea prințului moștenitor. Totă Europa va ride, când va afla de acésta istoria.

Din parte-ne ne-ar plăce să o facem nefăcută; și cel puțin să o uităm cât mai curînd. Pentru că, spuind sincer, în măsura în care ne pare rău ea ne și genază. Ne genază cu atît mai mult, cu cât acésta țără, și fără serutări de mână ale ministrilor, stă în reputațiune destul de rea în ceea ce privește caracterul și mândria bărbătescă.

Acea națiune, care la 1848 era un leu, acum așa se scie tîri pe pantece înaintea puterii, ca o pisică și poate de acolo și vine, că la noi munții, ce se scremă, nascu tot șoreci, pentru că pisicii îi plac șorecii.

Nici în anii 1860 nu s'a întemplată ca bărbai să se fi salutatu între ei cu: „serutu mână.“ Aji însă acesta se usiteză nu numai între clasele sêrace, ci și între deputați. Deputatul salută așa pe ministru —

rutu mână Escelenței tale“ — ear ministrul răspunde: „Bună ziua“ (jó napot.) Nici la începutul anilor 1860 nu s'a întemplată ca deputii între sine fără deosebire să nu se *tutuiescă* (să nu-și dică „tu“) Acesta este un obicei democratic, care e forte la loc în dietă. Deak a fost om destul de mare și destul de puternic, și a avut destulă conștiință de sine, der niciodată n'a vătămât acest obicei democratic. Astăzi însă ministrii sunt apröpe *genafți*, decă colegii lor deputați cutéză a-i tutui. Și le place decă sunt titulați tot cu „escelență“ ei însă vorbesc cu deputații „per maga“ (dicîndu-le: d-ta).

Cum se nu-și fi uitat de sine der contele Paul Szechenyi și cum se nu fi serutat el mână prințului de coronă? Înțelegem că a făcut'o, căci un servilism ca cel de aji a mai existat numai pe timpul Mariei Teresiei. Și acésta însă cu o mare deosebire, că adevă Maria Teresia n'a fost numai domnitore, ci și femeă. Și încă și acésta deosebire este în defavörea erei de astăzi.

Așader, era liberală, care s'a stabilit pe basa liberalismului dela 1848 și-a ajuns punctul, de culminațiune. S'au început serutările de mână ale ministrilor.

Și asemenea ministrii voiesc să incheie noul pact cu Austria? Asemeni ministrii voiesc să covêrșescă criza economică? Asemeni ministrii voiesc să apere țera de dușmanii ei din afară?

În adevăr un lucru mai caracteristic și mai interesant ca acesta nu s'a putut petrece în ziua aniversării de de ce ani a lui Tisza Kalman.

Bateți și pentru acésta monede de bronz, mame-lucilor!

SCRILE DILEI.

La 4 Noevre s'a închis esposițiunea din Peșta în mod sêrbătoresc de către A. S. prințul de coronă Rudolf. Înaintea pavilionului regal se aflau toți ministri, numeroși demnitari bisericesci, civili și militari. Când apăr prințul de coronă, fu întemplat cu strigări de „să trăiască“ și cu un discurs din partea ministrului Szechenyi. Prințul de coronă mulțami și arătă importanța esposițiunei, „care a deșteptat și înălțat în noi toți încrederea, conștiința de sine și credința în viitorul culturii noastre, am arătat străinătății cum s'a avîntat Ungaria în rîndul statelor culte, cei ce au luat parte la esposițiune au făcut un serviciu patriei, de care ne înălțuesc pe toți cea mai tare legătură a credinței și iubirei copilăresc.“ Disenrsul fu întrerupt de repezite ori cu strigăte entusiaste de „să trăiască.“ Moștenitorul tronului, după ce a dat un ocol prin hala de industrie, s'a depărtat.

—0—

Aji ni s'a comunicat scirea, că la protopopiatul Avrighului afară de dl. G. Moianu, mai sunt candidați d-nii Cădea, fost funcționar în cancelaria metropolitană și zelosul învățator Nicolau Borza, care de present este directorul școlii primare din Boița. — Membrii sinodului electoral s'au lucrat cu conștiință și se alégă pe cea mui potrivită persoană pentru un post de atîta importanță.

—0—

A mai „pripocsiu“ ministrul Trefort pe preotul gr. or. Radu Marevič cu 100 de — florini, nu cu morcovi.

—0—

Foia bugetară „Kol. Köz.“ reproducînd după foia noastră scirile despre espulsarea Israelitilor din România, declamă de două ori „Döme!“ și apoi își exprimă dorința, că „bine ar fi să facă Ungurii tot așa cu redactorii dela foile românesci, deörece vrednici s'au făcut de espulsare, au lucrat pentru... bene merenti!“ — Acésta dorință o sciam de mult, nu mai era de lipsă să se exprime; dar vorba e, că foia bugetară nu scie proverbul: „Cine sapă gröpa altuia...?“

—0—

„Ellenzék“ dice, că învățarea limbei maghiare în școlile românesci din comit. Bihorului înainteză pretutindenea cu zel „patriotic“, și mai spune, „că Românii învățardu limba maghiară își dobîndesc condițiunea înaintării și nici un Ungur cu mintea trează n'are de gând a i lovi în religiune ori naționalitate, ba Românii vor înțelege intențiunile „leale“ ale Ungurilor.“ — „Ellenzék“ prin urmare declară, că toți căi lovescu în religiunea și naționalitatea noastră sunt bolnavi la cap. Avisu fraților siamezi din Pesta și diariștilor toilor ungarcesci, prin urmare și celor dela „Ellenzék.“ Ce privește zelul „patriotic“, dela amintitele școle, autoritățile școlare s'au așa de bune și s'au cerceteze cu cât zel patriotic se propune limba română.

—0—

Serata de binefacere, ce se va da Duminecă în 28 Octovre (8 Noevre) de către „Rouniunea femeilor române din Brașov“ în sala hotelului Nr. 1, are următorul program: A. Concert-Declamațiune; 1 Chopin F. Polonaise Es-Dur, pianu, d-șora Octavia Russu; 2

lexi Theocharü »Călugăreni,« declamațiune, d-ra Elena Comitru; 3 Jensen »Șoptele pădurii,« cantă, d-ra Hana Nemeș; 4 Wieniawski »Legende,« violină, d-ra Olga Prigorovicz. — B. Tombola — Pausă. 100 de premii în valoare de 1 fl. până la 9 fl. unul. Bilete de tombolă se vând separat în sală. — C. Petrecere de danți, începând pousă până dimineața. Inceputul la 7¹/₂ ore sêra.

—0—

Pianista *Matilda Husak*, care a avut un succes splendid la concertul, ce l-a dat în săptămîna trecută, anunță că voiesce să mai de un concert în săptămîna viitoare.

—0—

În semestrul întîiu al anului școlar 1885/6 au înscris în total la Universitatea din Pesta 55 ascultători, cu 57 mai puțin în anul trecut, anume: 92 la teologie, 1580 la drept, 269 la filosofie, 244 la medicină, 200 la farmacie, 70 frecventante la școlă de moșit.

—0—

Ală *treilea câștig* principal al losurilor espositivii, un pompos serviciu de argint pentru 24 persoane în valoare de 10,000 fl., l-a luat — după cum spun unele foi vieneze — o fată sêracă din Viena. Posesorul losului primului câștig principal se dice că este un angajat maghiar din Pesta, care din „modestia” vrut să își publice numele. Curiôsă *modestia* mai este asta.

De lângă *Napoca*, 19 Brumarel v. 1885.

Domnule Redactor! Tîmna anului acestuia fiind bogată decât cele din anii trecuți, omii mai luminați din Betlean — precum scim din isvor sigur în înțelegere cu d. preot local au venit la ideea ar fi bine să se indemne poporul într'o sêrbătoare biserică, ca fiecare după putere să contribuie cu o parte la înființarea unui fond pentru ajutorarea bisericești școlii române confes. Energicul și zelosul popor din Betlean n'a așteptat multe, ci îndată ce vr'o Duminecă îi s'a făcut cunoscută ideea, s'a înscris vr'o 75 merțe mari de greunțe și încă se vor mai scrie.

La orî și ce lucru scim, cum că se alege un cap de încredere, un cap, sub a cărui povățuire se va face și care apoi are să-și de sêmă pe faptele sale înaintea publicului. Așa credem, că se va face și cu ocaziunea acestui început de salutar pentru șola românească conf. din Betlean pe care adv. Manu cu ocaziunea adunării generale a asociațiunii transilvane din Deșiu, 1882, a numit o șola de la acestu ținut și a cărei înflorire trebuie să se intereseze pe totă suflarea românească din părțile acestea.

Scim, că de vr'o 6 ani de zile Betleanul pentru omii din jur a devenit un centru de unire și de înfrățire. Lucrurile tôte merg în armonie și pe strună. Cu nisuițe nobile s'a dat început unei mișcări de diletanți români. S'au făcut contribuții — modeste — pentru fundarea unei biblioteci populare.

Și ce se vede acum de vr'o 6 luni? În Betlean se azează mișcarea de neînțelegere, cauza biserică și societatea diletanților a devenit de mămăligă. — Și cum se pte asta? Betlenenii sunt tôte aceia, cari au fost înainte de asta cu un alt nume. Etă una. Numărul lor s'a înmulțit și așa au devenit, cari până acum au fost rămas pe terenul democratic român nu se pot becului nici decât pe mîșagă unguresc. A doua: scit este, că masă de români cu cele unguresci din partea unui și acest individ cu una și aceeași căldură nu pot fi împinate. La doi domni nimeni nu pte sluji.

Pe mîșagă de gală a aceluia, care ar fi chemat să se ia a mîșagă afacerea bibliotecii populare și organizarea diletanților ce aștepta în zadar povățuirea de diletanți, nici căutîndu cu lampa lui Diogene nu găsește — te asigur stimat lector — decât serieri de frumusețe legate frumos ca: »Virágnyelv; « Magyar-Négyakorlatok; « »Vörösmartin, « »Petőfi, « etc. și ocupînd precum se vede cu drăgălași clasici maghiari, ne aminte și de drăgălașa clasică și *meritata laudă* „Magyar Allam” și dicem cătră frații Betleneni: *Maghiari!*

Noi și Ei.

Poporele din Ardeal în agricultură, industrie și comerț.

Sub acestu titlu, „Siebenbürgisch-Deutsches Blatt” publică, în numerii din urmă, următorul interesant studiu etnografic-economic al Johann Hintz, care merită a fi cunoscut și de cititorii noștri.

Industria.

La: 1 Maghiari, respective Sêci. 2. Români. 3.

I.

Dacă — după cum s'a admis în general — sub industria se înțelege confecționarea de obiecte destinate pentru vânzare, după care industriașul este cel ce din confecționarea și vânzarea de articole trebuincioase omnilor își susține viața, atunci cu drept cuvînt se pte dice: în țera Ardealului au adus industria emigrații germani din suta a 12-ea, Sasii de astăzi. Ei sunt încă și azi principalii reprezentanți ai aceleia.

Esistă însă o specie de industrie mai vechiă, *industria de casă*, ce se confecționează chiar pentru producătorii ei și pentru familiile lor. Această industrie a existat în Ardeal înainte de venirea Sasilor. Românii și Sêcii, respective femeile lor încă acum 700 de ani pregăteau pentru casă, economie, vînat și luptă acele produse primitive ca: făină ordinară pentru cîr și pâne, pânză ordinară pentru rufe, țesături ordinar de lână pentru zăbune și mantale, blănuri, pele pentru sandale și ranițe; la Maghiari, cismele lor de pele slabă argășită, vase ordinar de lemn, funii ordinar de scortă ș. a. și în locurile, unde se află metale nobile, aur și argint, fier, sare și ape minerale ș. a. Românul ardelean șcia să se scotă din pămînt în modul acela vechiu cum a învățat el de la Romani, șcia să spele aurul și să-l lucreze ordinar. Erau industrii de casă, la cari i-a silit pe Romani și pe Sêcii viața lor de pășune și vînat, puțina lor agricultură și folosirea pădurilor, aceste industrii se lucrau ca laterale pe lângă viața agronomică puțin dezvoltată, și se lucra încă și azi.

Cînd au apărut Sasii în Ardeal, ei au ridicat această industrie de casă, cu o mîșagă mai dibace și cu instrumente mai bune, la adevărata industrie. Ei au înmulțit și au sporit produsele industriale și le-au dus la tîrg. Pentru casele mai înalte și mai culte gătiau Sasii giuvaere din metale și petre nobile, precum și arme mai bune pentru vînat și războiu, și ei înșiși vindu mărfa cercetîndu tîrgurile din țera și din streinătate. Incetul cu incetul au dîdit Sasii locuințe, biserici și au ridicat fortificații cu tînciu, ceea ce Sêcii și Românii nu veduseră până atunci. Sasii au adus în țera cu timpul arta fabricării sticlei și hîrtiei, a tiparului, a aurăriei și picturii ș. a.

În acestu raport au rămas până azi cele trei popore în ce privește reprezentarea industriei în Ardeal. Numai cîtu o mare schimbare s'a făcut. Sasii au lăsat să se scape din mîșagă rolul de conducători de odinioară în problemele ce le impune timpul de față, trecîndu acestu rol în țerile streine din Vest. Industria lor a rămas în mare parte cea bîtrînescă. Industria modernă a țerilor vecine din Vest a înlăturat de mult învechita industrie de aci a Sasilor, și azi li se impune acestora aceeași problemă, ce se impune peste tot țerii, ca cu tîntă puterea să intre în noulu timp industrial, — dacă nu voiesce să rămîna cu totul îndărăt și să sêracă.

Dêr să urmărim mai d'apropo poporele ardelen pe lungă cale a dezvoltării lor industriale până în timpul modern.

Sêcii, respective Maghiarii din clasa burgesă au fost mai primitivi față cu vechii Sasi. Au primit forțe curîndu dela acestia, mai mult sêu mai puțin, felul de ocupațiune industrială și de asociațiune (țehurile) pentru unele ramuri industriale mai necesare lor, ca: măcelăritul, confecționarea de pele mai bună, blănăria mai bună, ceva și din cusutul mai potrivit și din formele îmbrăcămîntei, din încălțămînt și curelăria, din făuria terului, din lăcătușeria și din construcțiunea de car și vase de lemn mai potrivite. Vastul tîrîm al torsului și țesăturii de cânepă, în și mai tîrziu de bumbac a rămas la Sêcii, respective la Maghiari în vechea formă de ocupațiune casnică în mîșagă femeilor lor. Pînă în timpul de față, bărbații lor nu s'au înduplecat a peptăna lână, a suci fire și a se așea la angustul războiu. Mai multe industrii vechi sasesci nu le au plăcut de loc sêu pre puțin, precum: săpunăria, țidăria, legătoria buților, măsăria mai ordinară și mai fină, construcțiunea de mori mai bune, confecționarea de pălării, șinore și nasturi, ciorăpării și flanelăria, brutăria și croităria după sistemul german, cusutul rufelor, arta tapițeriei, bărbieria și alte ramuri de meserii, cari te țin locului și pretind să-ți dai silița a-ți căuta mesterii și să vizitezi tîrgurile.

În lungul șir de seculi, de cînd sunt industriași Sasi în țera, nu s'a întemplat ca vre-unul din mulții nobili mici maghiari să se fi apucat de vr'o anumită industrie pentru îmbunătățirea întreținerii vieții sale. Nu-i vorbă, femeile lor și chiar ale nobililor mai cu stare au mîșagă în casă, întocmai ca și femele din popor, rîta de tors și războiul și se pricepu de demult a croi și a cîșea în casă cămașa pentru bărbat și copii, și a așea în dulap rufăria de pat și pânțeturile de masă călcate. Totu așa ele suplinescu pe brutarii și chiar pe franțelarii în orașele lor sêu în sate mai mari prin aceea, că cocu tôte, ba facu chiar săpun și lumi-

nări. Aceste lucrări sunt considerate de ele, ca și torsul țesutului și cusutul, ca o afacere de casă, cu care se se ocupe femeia.

Poporațiunii sêciului, respective maghiare încă de demult îi e antipatică viața industrială orășenească. Ei sunt pîtrunși de credința, că agronomia ofere adevărata viață și că articolii industriali de care are lipsă trebuie să se producă pe cîtu se pte în casă ca o întregire a agronomiei și a traiului dela țera. Forma socială pentru fericirea casnică și socială, a fost la Maghiari în cursul de seculi satul cu împărțirea lui în nobili și clăcași. Și cînd trebuințele sale sau înmulțit și în fine cereau și articolii, ce nu se produceau în casă, atunci meseriașul german i-a stat la îndemînă. El întrebuința bucuros ucrurile acestuia, dêr nu le producea el însuși. Mai tîrziu cînd s'au format și orașe maghiare de meseriași de acele ramuri de producțiune, ce le-au învățat dela Sasi, acesti industriași și-au păstrat mai departe pentru sine calitatea ocupațiunii industriale pe lângă aceea a agronomiei; căci orășenii maghiari își cultivau și și cultivă pămînturile lor de tot felul, ce le posedau și le posedu încă în mare mulțime și întindere.

De altmîntrelea această ocupațiune agricolă a meseriașului pe lângă industria sa e în usă, deși într'unu grad mai mic, chiar și în orașele sasesci ale Ardealului, ca și în tîntă Ungaria. Abia în timpul modern a făcutu cîțiva pași înainte, atîtu aici cîtu și acolo, separarea acestor ramuri de lucru. Sêciul cu deosebire se dezvoltă ca producător de lemne de construcțiune și de tăiat, ca esplotator și vîndător de apă minerală, ca plutaș, ca lucrător ambulant în agronomie ș. a., amêsurat trebuințelor acestei țeri.

Sêcii au rămas în direcțiunea câștigului, pe care îl aflăm la toți locuitorii munten — în colportagiu spre țerile șesose dinprejur — credincioși tîrîmului industriei de casă. Pe lângă agronomia producă și produce, după modul țerănesc, din pădurile posedate sêu arendate de ei lemne de ars, de construcți și de lăcrat și transportă marfa lor de lemn spre vânzare în tîntă țera în depărtare până la 50 și mai multe miluri. Astfel au fost și sunt lemnari și plutași pentru comerțianții de plute în tôte locurile țerii — până cînd în timpul mai nou au fost chîmași în țera lemnari streini italieni, cari au arătat cum se transportă pe rîuri, din pădurile mai îndepărtate, lemnele lungi și despicate, și se aduc ca lemne de tăiat și ca dîge pentru buți pe piețele țerilor dinprejur.

Sêcii mergu încă de demult la lucru în părțile cele mai aproape situate ale țerii și și așeau ficele și băeții lor în orașele sasesci ca servitore și ca ajutoari la lucru pe la meseriași și, cîtu mai repede au putut, și-au estins această industrie ambulantă și de serviciu și în România, pe cînd acasă își cultivau câmpurile și munții lor cu mai puțină siliță și mai puțin rațional. Ca lucrători ambulanti se ocupau și se ocupă Sêcii și cu tragerea apelor minerale în sticle și cu transportarea lor în țera. Afară de capitala lor Tîrgu-Mureșului, abia aflăm între populațiunea sêciului, de aproape 400,000 suflete, care locuiesc împreună binișor compactă, vre-unu loc unde se se cultive vr'o industrie demnă de numit. Escelentele producătoare de pânză de casă în mai multe locuri din comitatele Trei-Scăune, Ciuc și Odêrhei încă nu și-au însușit complectu acele calități, care formeză adevărata industrie; anume nu le întempinăm cu totul separate de agronomie. Chiar despre producțiunea — ce o întempinăm desu la Sêcii — de vase de lemn și de pămînt, de site, de funduri de site, de împletituri de nuele și alte asemenea articole, ce se transportă în mare măsură la tîrgurile anuale ale țerii, ne îndoiim încă și azi, că ore este industrie sêu industria de casă.

În fine nu vom lăsa neamintită calitatea demnă de renume a Sêcilor de rînd, că elu în minele ce se află în ținutul sêciului, anume în ocna dela Parăjd, în mina de aramă dela Balanbánya, în mina de fera dela Szent-Keresztbánya, în mina de carbuni dela Köpecz și în mai multe fabrice de spirt, ce esistă în Chezdi-Vasareiu și în Tîrgu-Mureșului, în fabrica de chibrituri de lângă Parăjd, în mai multe fabrice din și de lângă Brașov, e considerat de unu escelentu lucrător, deși mai adeseori nu pre suportă greutățile lucrului.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. Trans.«)

VIENA, 6 Noevre. — Scirea adusă de mai multe foi, că calea ferată bosniacă ar fi închisă pentru comerțul privat, nu se adevărește.

STRASSBURG, 6 Noevre. — Hohenlohe, guvernorul Elsației, a sosit aici și a fost primit în monul celu mai solemn.

BERLIN, 6 Noevre. — La alegerile dietale orașul Berlin a realesu pe toți candidații liberali. Stöcker n'a fost ales.

BELGRAD, 6 Noevre. — Foile anunță că în Niș s'a descoperit unu complot în contra Regelui Sêrbiei, în fruntea căruia s'ar afla unu individ cu numele Viljotevici, care se dice că este înrudit cu Karagheorghievici. Scirea încă nu este adevărată. Regina Natalia a plecatu cu trenu separat la Niș.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 5 Noembrie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	98 15	Bonuri croato-slavone	102.-
Rentă de hârtie 5%	90.25	Despăgubire p. dijma de vină ung.	97.70
Imprumutul căilor ferate ungare	148 40	Imprumutul cu preniu ung.	118 25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	9. 70	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	120 80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	124 50	Renta de hârtie austriacă	82 45
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	109.-	Renta de arg. austr.	82 85
Bonuri rurale ungare	103 75	Renta de aur austr.	109 25
Bonuri cu cl. de sortare 103 75		Losurile din 1860	140 -
Bonuri rurale Banat-Ti-miș	104.-	Acțiunile băncel austro-ungare	868 -
Bonuri cu cl. de sortare 103 75		Act. băncel de credit ung.	286.-
Bonuri rurale transilvane 102.50		Act. băncel de credit austr.	282 40
		Argintul -- Galbin	
		Impărătesc	5 94
		Napoleon-d'or	9 96
		Mărci 100 imp. germ.	61.70
		Londra 10 Livres sterlinge	125.40

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Octomvre st. v. 1885.

	Cuamp.	vënd.
Renta română (5%)	87	87 1/2
Renta rom. amort. (5%)	90 1/2	91 1/2
" convert. (6%)	86 1/2	88
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	102 1/2
" " " (5%)	85	86 1/2
" " " (7%)	97	98
" " " (6%)	89	90 1/2
" " " (5%)	81 3/4	82 1/4
Banca națională a României	1080	1190
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
" " " Națională		
Aur	12 3/4	13 1/4
Bancnote austriace contra aur	2.02	2.04

Publicațiune.

Tergul de țără celū mai aprōpe a Archangelū" în comuna B. Lipova comitat Timișōrii se va ținea în 15 Noemvre a c. nou.

Tergul de vite însē se va începe cu 2 mai înainte.

Lipova în 1 Noemvre 1885.

Antistea comunala

Numere singurateice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potū cumpēra în tubuș lui I. GROSS.

Beiu, Vodă, Domnă

ROMANŪ ISTORICŪ

de Theochar Alexi.

A apărutū completū în 34 broșuri à 20 cr.

Orī ce librarū, colportorū, legătorū de cărți etc. este gata a procura aceste broșuri franco, duse la casele onor. cetitorū.

Acēstā scriere este unicā în totā literatura romānā, cāci în adevērū nu posedāmū nici unū romanū originalū coprinđendū peste 1000 de pagini din care, nici una nu este lipsitā de interesū pentru orī ce cetitorū.

O variațiune bogatā, precum nu oferā nici unulū din romanele traduse, apoi interesulū ce ni se excitā pentru faptele istorice, preface lec-

tura acestui romanū în o adevērātā plăcere, în unū bogatū isvorū nu numai de distrațiune ci și de instrucciune.

Textulū romanului este însoțitū de ilustrațiuni, care și aceste sunt originale, compuse de unū artistū anume pentru acēstā scriere. Ea cuprinde istoria Romāniei, începēndū cu fanariotulū Caragea, trecēndū la revoluțiunea eterii grecesci și a lui Tudorū Vladimirescu, a cărui viețā, fapte și mōrte tragicā sunt cu de amēnuntulū descrise, atinge revoluțiunea dela 1848, tractēzā pe largū Domnia lui Cuza, dāndū unū tablou amenunțitū despre acea epocā și încheiā cu alegerea lui Carolū de Hohenzollern.

Firulū, pe care se înșirā aceste tablouri istorice, se compune din unū sugetū sensaționalū în totā puterea cuvēntului. — Unū tatā, perđēndū zestrea fiicei sale, într'o scenā, unde acēsta o reclamā dela elū, își ese din fire și o lovesce de mōrte. Pentru a scāpa de pedēpsa legiī, o tār-

resce în grādinā, unde îi taie capulū îngropādu-lū, pentru a face sē credā lumea, că ea vrulū fără capū, este alū altei persōne. Cu aceste sē vede silitū a mărturisī faptulū și sē condamnatū la muncā silnicā. Dupā cātva timp sē descoperā cā . . . dar cine voiesce a sē descoperā, citēscā romanulū, unde va găsi cā sē și ațē, ș'apoi cu ce sē și astēmpere curātatea.

Cine-și procurā întregulū opū de-a-dreptulū tipografia editōre plătindū-lā de-o datā înainte, va profita de economisirea portului adicā va sē trimēțā numai cāte 15 crucerī de broșurā pentru 34 broșuri 5 fiorini.

Tipografia Alexi BRAȘOVŪ.

Tōte administrațiunile diarelorū romānesi sū rugate a ne face ofertā pentru publicarea acēstui an-

NESTRĂBĂTĂTORŪ

CONTRA

FRIGULŪI ȘI UMEDELEI

Numai 1 fl. 85 cr.

Nou inventatū, celū mai bunū, bine țesutū cāl-durosū și elegantū vestmīntū este așa numitulū

„BÜRGER“-JACKE

Nu se aflā nimicū mai bunū, durabilū, estinū și comodū ca aceste nou inventatele „Bürger“ Jacken practice pentru bărbați și dame, pentru băeți și fete, care se aflā în colorile surū, cafeniu, drapū, civitū închisū și negru, — și recunoscute de cātrā persōne cu autoritate pentru

1. „Elasticitatea pe fiecare corp.“
2. „Conservarea temperaturii egale a corpului.“
3. „Economia altorū haine scumpe.“
4. „Estinū, durabilū, fasonū frumosū modernū.“

Care posedē unū „Bürger“ Jacke, este în timpū de ernal celū mai bine apărātū în contra frigului, pentru aceea sē nu cruțe nimenī acēstā micā sumā, care o datoresce pentru conservarea sǎnătății.

Mai departe sē desfacū:

- 1200 bucăți flanel de ernal cāldurosē din Merino pentru bărbați, dame, băeți și fete à 1 fl. 20 cr.
- 800 bucăți ismene de ernal din Merino finū pentru bărbați și dame à 1 fl. 30 cr.
- 800 bucăți fuste pentru dame, fōrte pompōse, cāldurosē, impletite (tricotate) din lānā cu 3—5 rēnduri de bordure și cu aplicațiune franțuzescā, sufficientū ca hainā de ernal, a costatū mai nainte 5 fl., acuma bucata cu 1 fl. 80 cr.

Singurulū locū pentru vēndarea și espedarca cu rambursū (Nachnahme) numai la

IULIUS FEKETE, Versendungs-Haus
Wien, Hundsthurmerstrasse 18/38.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețiri se acōrdā următoarele rabate:

Pentru repețiri de 3—4 orī	10%
" " " 5—8 "	15%
" " " 9—11 "	20%
" " " 12—15 "	30%
" " " 16—20 "	40%
Dela 20 de repețiri în susū	50%

Pentru anunțuri ce se publicā pe mai multe luni se facū în-voiri și reduceri și peste cele însemnate mai susū.

Anunțāmū acelorū onorați cetitori, cari vorū binevoi a se abonā la foia noastră de aici încā că avemū încā în rezervā numerī dela începutulū anului 1885 prin urmare potū sē aibā colecțiunea comple-

Tipografia ALEXI, Brașovū

De 50 ani inființată

și fōrte renumitā firmā de postovăriā En-gros

„ZUM GUTEN HIRTEN“

mai înainte, Vincenz Stroschneider Wien, I. Rothenthurmerstrasse 14, vinde întregulū depositū stofe de lānā fabricațiune veritabilā din Bri-tānia în resturi pentru costume bārbătesci, pe deplinū cōnștiente pentru unū costumū completū, și adicā rocū, pantaloni și giletă, în tōte colorile și calitate fōrte durā cu următoarele două prețuri fōrte estinū ficsate adicā:

II calitate pentru unū costumū întregū fl. 3.-

I calitate pentru unū costumū întregū fl. 4.-

Din aceste resturi nu se potū trimite mostre, mē obligū însā în publicū, ca marfa, ce nu convine a o primi înapoi.

Espedarea stofelorū de mai susū sē face fără adaosū alū stocurilor de pachetare, trimițēndū-se prețulū înainte, seu cu rambursū (Nachnahme).

De 87 ani inființată

c. r. brevetata

Fabrică de pături și strae

a lui **vorm. Lichtenauer's W-we & Söhne**
espedēzā prin depositulū ei din Viena

Pături de cai

190 centim. lungi, 130 centim. late, de calitate fōrte bīlā, cu cāmpulū de colōre închisā și bordurile în cālduș deschise bucata cu

fl. 1.65 cr.

inclusive împachetare, astfelū fără de alte cheltueli. Nu prin fabricațiunea în cantitāți mari și în urma vēndērii locale suntemū în stare a da aceste Pături de cai calitate atātū de bunā și cu prețulū așa de estinū.

SĒ SE OBSERVE BINE ADRESA:

Haupt-Niederlage, Silberstern, Wien, I., Rothenthurmerstrasse 14.